

zal in het Crematorium te Berlijn, die uit orgel-
spel, gemeentegedachten en een toespraak van een
predikant bestaan zal. Voorloopig heeft de predi-
kant der Nazarethkerk, Stuck, de leiding op zich
genomen. De eerste samenkomst zal waarschijnlijk
op 6 Oct. plaats vinden. Een Christelijk blad
vraagt naar aanleiding van dit bericht: „Is er dan
geen plaats genoeg in de kerken van Berlijn, dat
er elken Zondag nog Godsdiensttoefeningen moeten
gehouden worden in het gebouw waar de lijkver-
branding plaats heeft? Hebben dan de voorstan-
ders der lijkverbranding werkelijk een afzonderlij-
ke Godsdienst, zodat zij ook bijzondere Gods-
diensttoefeningen moeten hebben? En nog wel
geleid door een predikant der landkerk! Voorts
zijn wij benieuwd hoe deze zaak verlopen zal. Wij
denken aan de Godsdiensttoefeningen die door de
rechtzinnige minderheden zouden georganiseerd
worden en aan het scherpe verbod van den Gen.
Superintendent Lahusen aan de predikanten om
daaraan mede te werken. Zou aan de lijkverbran-
ding toegestaan worden, wat aan menschen die aan
hun bijbel vasthouden, verboden wordt?”

Ingezonden Stukken.

(Buiten verantwoordelijkheid van de Redactie).

Hooggeachte Redacteur,

Naar aanleiding van Uw artikel in de laatste
Heraut over de approbatie zou ik gaarne nader
enige inlichting ontvangen.

In de K. O. te Dordt, 1578, art. 12 is er
van tweeërlei approbatie sprake, nl. van een
„beproeving” van het dubbelgetal vóór de ver-
kiezing en van een „voorstelling” der gekozenen
na de verkiezing. De oude kerkvoorschriften ken-
den dus de approbatie en van het dubbelgetal
en van de gekozenen. De latere synoden
van 1581, 1586, 1618, 19 lieten de eerste weg
en spraken alleen van de approbatie der geko-
zenen. Beteekende die weglaten zooveel als
afkeuring?

Het door de synode van Utrecht, 1905, ge-
wijzigde art. 22 spreekt weer van tweeërlei
voorstelling, met deze woorden: of „zooveel
ouderlingen als er van nood is, aan de ge-
meente voor te stellen, om van diezelfde (ten-
ware dat er eenig beletsel voorviel) geapprobeert
en goedgekeurd zijnde enz. bevestigd te worden,
of een dubbelgetal aan de gemeente voor te
stellen om het door haar gekozen halve deel
op dezelfde wijze in dien dienst te bevestigen.”
Er is dus van tweeërlei voorstellen aan de ge-
meente sprake n. l. een voorstellen der geko-
zenen en een voorstellen van het dubbelgetal.
Is dit laatste nu — zoo is mijn vraag — alleen
maar een bloote bekendmaking of mededeeling
aan de gemeente van den kansel, of kan het
een voorstellen ter approbatie bedoeling,
zoodat er dan van tweeërlei approbatie sprake zou
wezen — nl. een van de gekozenen na de ver-
kiezing en een van het dubbelgetal voor de ver-
kiezing. Dat de eerste noodig is hebt U
zeer duidelijk ontwikkeld, maar over de betee-
kenis van de laatste zou ik nog gaarne opzettelijk
Uw oordeel vernemen. Misschien wilt U
in de Heraut mijn vraag opnemen en er op
antwoorden. Bij voorbaat mijn vriendelijken
dank.

Ten Boer, 9 Oct. 1918.

JOH. JANSSEN.

Gaarne willen we aan het verzoek van Ds.
Janssen voldoen. Metterdaad is het juist, dat in
de redactie van onze Kerkenorde te Dordrecht
in 1578 vastgesteld, sprake is van een dubbele
voorstelling of beproeving, eerst van het dubbel-
getal en daarna van degenen, die uit dit dubbel-
getal gekozen werden. De latere Synoden, zooals
hij zelf opmerkt, lieten dit echter weg en
daaruit reeds blijkt, dat men deze dubbele
approbatie toch niet noodig keurde. Wat nu
de tegenwoordige redactie van art. 22 betreft,
zooals deze door de Synode van Utrecht is
vastgesteld, zoo diende de invoering van het
woord voorstellen in de tweede zin alleen om
den zin te verduidelijken. Maar het is evenzeer
duidelijk, dat het voorstellen van de (door den
Kerkeraad) gekozenen aan de gemeente, een
andere bedoeling heeft dan het voorstellen van
het dubbelgetal, waaruit de gemeente te zien
heeft. De eerste voorstelling geschiedt, zooals er
op volgt, om de door den Kerkeraad gekozen
ambtsdragers nu ook door de gemeente te
laten approberen. In het tweede geval geschiedt
de voorstelling, opdat de gemeente uit dit
dubbelgetal de helft zou verkiezen. Het laatste
bedoelt dus alleen een bekendmaken of mede-
deelen van de namen der kandidaten aan
de gemeente. Op zichzelf nu zou er geen
bezuur tegen bestaan, om een dubbele
approbatie te laten plaats vinden, zooals de
Synode van Dordt in 1578 wilde, d.w.z. eerst
van het dubbelgetal en dan, nadat de gemeente
gekozen had, van de aldus gekozen ambtsdragers.
Maar hoewel de Kerkenorde dit niet verbiedt,
zou dit toch wel wat omslachtig wezen en ook
veel bezwaren hebben. Doch hoe men hier ook
over henke moge, in elk geval blijkt uit het
bevestigingsformulier duidelijk genoeg, dat men
niet volstaat kan met de approbatie alleen van
het dubbelgetal aan de gemeente te vragen, want
dat ook de namen der gekozen ambtsdragers
aan de gemeente ter approbatie moeten worden
voorgesteld, om te vernemen of iemand iets tegen
hen heeft. Evenzo geschiedt bij de beroeping
van predikanten, en er is geen enkele reden
om hiervan bij de benoeming van de ouder-
lingen en diakenen af te wijken.

Gerreformeerde Gezindheid.

Gerreformeerde Kerken.

BEROKPEN: Hollandscheveld, J. E. Reijenga, te
t Zandt (Cr.). — Heinkensand, J. Hoek, cand. te
Schiedam. — Vlissingen, H. H. Schoemakers, te
Kampen. — Leidschendam, W. Faber, te Schip-
luiden. — Berlikum (Fr.), R. Halm, te Gaast.
— Gorinchem, J. H. Donner, emer.-pred. te Breda.
AANGENOMEN: Den Ham, K. J. Schoemakers, te
Heemse (Ambt-Hardenberg). — Schildwolde (Gr.),
P. Nomes, te Fijnaart.
BRIDANKT: Tienhoven, P. Nomes, te Fijnaart c.a.
(N.-Br.).

De heer C. Koppenaal, te Stad aan 't Haring-
vliet, bericht den Kerken dat hij thans gaarne een
eventueel beroep in overweging zal nemen.

Nederlandsch Hervormde Kerk.

BEROKPEN: Garderen, W. L. Mulder, te Goud-
rak. — Heveskes (Gr.), G. B. Kruijning, te Aker-
slot. — Zuidland, W. A. Dekker, te Melissot.
Stitswerd (toez.), J. C. P. van Erkel, te Ten
Boer. — Vollenhove, K. de Bel, te Heerlands-
— Delden, J. K. Immink, te Berkenwoude. — Rid-
derkerk, H. H. van Ameide, te Hillegondseberg. —
Ternaard (Fr.), J. Dijk, te Oppenhuizen. — Te
Baambrugge, K. Olivier, te Weesp.
AANGENOMEN: Wommels, F. J. Los, te Mids-
land (Terschelling). — Sleeuwijk, B. J. van Garde-
ren, te Lienden (bij Tiel).
BRIDANKT: Nuenen (toez.), J. Kock, te Valken-
burg (Z.-H.). — Lellens (Gron.), W. Stiel, te Bommel.
— Leerbreek, N. Warmolts Nrn, te Neerlingbroek.
— Schoonhoven, W. J. van Lokhorst, te Noorden
(Z.-H.). — Ouddorp, J. J. van Ingen, te Harderwijk.

Advertentiën.

Heden overleed zacht en kalm in zijn
Heer en Heiland, na een korte ongesteld-
heid, onze innig geliefde Echtgenoot, Vader,
Behuwd- en Grootvader, de Welcrtw. Heer

JOHANNES HENDRIK
VAN DER LICHTÉ

Emeritus Predikant van Hoogkerk,
eerder weduwnaar van Mevr. HINKE HOKERS,
in den ouderdom van bijna 76 jaar.

Amsterdam,
Mevr. de Wed. A. VAN DER LICHTÉ—
VAN MEYDEN.

Weesp.

W. LUBBERS.

Dokkum.

S. VAN DER WERFF—VAN DER LICHTÉ.

Da. B. VAN DER WERFF.

Arnhem.

S. WESTERHUIS—VAN DER LICHTÉ.

Dr. D. J. A. WESTERHUIS.

Haarlem.

A. G. KORVINUS—VAN DER LICHTÉ.

W. KORVINUS.

's-Hertogenbosch.

E. VAN BERGE—VAN DER LICHTÉ.

F. VAN BERGE.

Amsterdam.

J. H. VAN DER LICHTÉ.

H. VAN DER LICHTÉ—GUTT.

J. A. BÜHMANN—VAN DER LICHTÉ.

A. BÜHMANN.

en Kleinkinderen.

Amsterdam, 23 October 1918.

Overtoom 350.

De teraardebestelling zal D.V. plaats

hebben op Zaterdag 26 October a.s. om

1½ uur n.m. op de Nieuwe Oosterbeegraaf-
plaats.

Heden overleed, tot onze diepe droef-
heid, na korte ongesteldheid, in de volle
zekerheid des ewigen levens, onze lieve
Echtgenoot, Vader, Behuwdvader en Groot-
vader, de Heer

PIETER POWELS Jr.,

eerder Weduwnaar van MEYWOUD

CHRISTINA MARIA GERARDA RUTGERS,

in den leeftijd van bijna 67 jaar.

Wed. H. E. E. POWELS—

BLASE.

Hilversum.

P. POWELS Pzn.

C. A. POWELS—

VAN DE WETERING.

Collingwood

(Canada).

HERM. POWELS.

C. VAN BREEVOORT—

POUWELS.

Weesp.

J. VAN BREEVOORT Jr.

M. SLUIS—POUWELS.

JAC. SLUIS.

HENDRIK POWELS.

D. POWELS—HOOG.

en Kleinkinderen.

Hilversum, 19 October 1918.

Hoogenaardweg 24.

Heden overleed, in de hope des ewigen

levens, onze geliefde medebroeder,

HENDRIK BLONK,

in den ouderdom van bijna 32 jaar. Ruim

een jaar diende hij getrouwelijk onze Ge-
meente als Diaken.

De Heere sterke de diepbedroefde

Weduwe en H. J. z. de vier kinderen,

nog te jong om het zware verlies te beseffen.

Namens den Kerkeraad

der Ger. Kerk te Reeuwijk,

J. A. VERHOOG, Praeses.

J. v. d. HEIJDEN, Scriba.

Reeuwijk, 19 October 1918.

L. G. WEISZ & Co.,

Commissionairs in Effecten,

Keizersgracht

No. 166,

AMSTERDAM.

Voor den meestbiedende te koop:

1 ex. Handelingen der Dordtsche Synode, oorspr.

uitg. 1621, in perkam. band.

1 ex. BRACKEL, Rodol. Goddiensst.

1 ex. LUTHER. De brief v. d. Galaten.

Brieven onder letter S, adres: Boekhandel

CH. DIXON, Deventer.

SIMOONS & Co.,

Commissionairs in Effecten.

AMSTERDAM, Gravenstraat 4.

BAARN, Kruglaan 5.

IEDER CHRISTEN koop:

Jesus van Nazareth

HARMONIE DER VIER EVAN-

GELIEN MET DRIE KAARTEN

EENEN PLATTEGROND DOOR

Dr. ALEX WESTPHAL

267 pag. Compressed druk. Prijs in heel

stap 1 fl. 1.25. Gebonden in stempel-

band f. 1.75. In heel stap leeren twee

stempelband f. 2.90.

Een buitengewoon aantrekkelijk

boek, zeer geschikt om dagelijks als

zakboek gedragen te worden.

De gehele opbrengst komt ten

goede aan de gratis verspreiding van

dit kostelijke boek onder Militairen.

Reeds werden 35000 ex. op

deze wijze aan Militairen uitgereikt.

Steu dit goede werk door

zelf ook een ex. te koop voor dezen

geringen prijs.

Uitg. v. J. H. KOK Kampen

Zoo juist verschenen:

Dr. F. L. RUTGERS

in zijn leven en werken geschildert
door Ds. J. C. RULLMANN.

Ingenaaid f. 2.90;

In bruinen stoffinnen band f. 3.90.

Dit werk is versierd met een aantal por-
tretten van de bekende hoogleraar. De
inhoud geeft een denkbeeld van hetgeen
in het boek te vinden is.

I. Zijn voorgelicht.

II. Zijn vader.

III. De predikant

te Soesterberg, te Eibergen, te Brum-

men, te Vlissingen, te 's-Hertogenbosch,

te Amsterdam.

IV. De hoogleraar

als schoolstichter; als leermeester; als

oud-testamenticus; als kerkhistoricus;

als canonicus; als reformator; als

spreker; als schrijver.

V. De oud-Hoogleraar

zijn levensavond; zijn sterfbed; zijn

begraving.

Uitgave: DRUKKERIJ LIBERTAS

Goudsche Singel 105 - Rotterdam

Bij J. H. KOK te Kampen ver-

schieden heden:

DE EENHEID DER

NIEUWTESTAMENTISCHE

GOEDSPENBARING

REDE GEHOUDEN BIJ DE

OVERDRACHT VAN HET

RECTORAAT AAN DE VRIJE

UNIVERSITEIT TE AMSTER-

DAM DEN 21 OCTOBER 1918

DOOR

Dr. F. W. GROSHEIDE

Hoogl. i. d. Fakulteit der Godgeleerdheid

PRIJS f. 1.25.

Vrije Universiteit

In dank ontvangen:

Voor de Vereeniging:

Aan Contributie:

door het Locaal Comité Rotterdam afrekening

over 1917 f. 328.10; door het Locaal Comité

Amsterdam, 2e storting 1918 f. 1000.

door den heer F. van Ommen f. 34.50; door

Ds. D. Hoek te Enkhuizen f. 207.25; door den

heer J. Bos te Coevorden f. 10; door den heer

H. B. Worgor, te Harskamp f. 3; door den

heer R. C. Kooyman te Kampen f. 11; door

den heer J. Salomons te Gasselternijvee f.

33; door den heer J. W. Koning te Leiderdorp

f. 304.50; door den heer D. de Leeuw uit Baard

f. 1.50; uit Driewegen f. 4.50; uit Ellewoud f. 10.50;

uit 's-Gravenpolder f. 4.50; uit 's-Hertogenbosch f.

11.25; door den heer Is. van Schilfen

te Wageningen f. 21.50; door het Locaal Comité

Amsterdam, 3e storting f. 312; door den heer

P. Zoeter te Drimmelen f. 16; door den heer

J. Bouwens uit Appingedam f. 125; uit Bierum

f. 48; uit Godlinze f. 12.50; uit Holwerder f. 29;

uit Loozduin f. 36.50; uit Marum f. 5; uit Op-

wierde f. 17.50; uit Tjamsweer f. 5.50; uit Ooster-

wijld f. 25; samen f. 304; door den heer

J. E. van Buuren uit Delfzijl f. 8; uit Farnsum

f. 1; uit Riessen f. 1; uit Meedhuizen f. 0.50; uit

Oterdum f. 2.50; uit Ouwierda f. 4; samen f. 17;

door den heer W. F. H. v. d. Wart uit Ermelo

f. 169.25; uit Putten f. 29; samen f. 193.25; door

den heer F. de Smit te Munster f. 15; door den

heer S. Kooij te Heeg f. 97; door den heer J.

de Jonge Jan, uit Goes f. 100.50; uit Harsweer

f. 0.50; uit Heinkensand f. 43; uit 's Heeren-

hoek f. 2; uit 's Heer Hendrikken f. 1; uit

Ierseke f. 27; uit Kapelle f. 6; uit Kattendijke f. 2;

uit Kloetinge f. 6; uit Krabbendijke f. 27; uit

Kruiningen f. 15; uit Nieuwduin f. 9; uit Schore

f. 4; uit Waarde f. 5; uit Weemdinge f. 5; uit

Wolfaard f. 11.50; samen f. 264.50; door den

heer A. Zijlman te Raamsdonksveer f. 12; door

Ds. J. Voerman uit Hemelum f. 9; uit Warns

f. 26.50; uit Koudum f. 41.75; uit Nijega f. 2.50;

samen f. 79.75; door den heer B. Batelaan te

Bodegraven f. 87.50.

Aan Schenkingen:

door den heer D. de Leeuw van N. N. f. 1;

collecte Bidstond te Amsterdam f. 83.37; door

den heer A. v. d. Ree, Fijenoord f. 4.50.

Aan Collecten: (voor de Theol. faculteit)

van de Gerreformeerde Kerk te Enkhuizen

f. 66.47; te Hoorn f. 12.38; te Medemblik f. 3.94;

te Opperdoes f. 13; te Andijk f. 55.74; te Urk

f. 30; te Almkerk f. 18.75; te Andel f. 9.65; te

Dussen f. 4.92; te Giesse Rijswijk f. 6.46; te

Meenwe f. 3.25; te Nieuwendijk f. 33.60; te

Sleewijk f. 13.37; te Waardhuizen f. 6.05; te

Werendam A f. 25; te dit B f. 6.46; te Vroom-
hoop f. 20.06; te Dalfen f. 12.19; te Lemelerveld

f. 3.72; te den Ham f. 18.11; te Avereest

f. 31.50; te Grambergen f. 16.53; te Dedem-
vaart f. 29.20; te Nieuwboinen f. 8.50; te Luttin

f. 10.70; te Heemse f. 20.70; te de Krim f. 15.61;

te Ede f. 37.31; te Bennekom f. 31; te Velp

f. 24.79; te Elst f. 3.42; te Westervoort